

॥ ४९ ॥ ५० ॥ शुचिः ब्राह्मणपरिव्राजकादिः अशुचिरिति वाच्छेदः ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ विधर्माणः त्यक्तधर्माः ॥ ५५ ॥ नगराणां नगरस्थानां विहारेषु क्रीडासु विधर्माणो व्यभिचारिणः ॥ ५६ ॥ आढ्यो ह्यमिति मदः आढ्यमदः ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ पुरुषादानि वृकव्याघ्रादीनि चैत्येषु देवतास्थानेषु ॥ ५९ ॥ गर्भधराः अतिकामातुरा इत्यर्थः ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ अर्हतः योग्यान् ॥ ६३ ॥ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ततो दिनकरैर्दीप्तैरित्यतः प्राक्तनेन यथेन कलिरूपः स्त्रीपुंसंघः दुराचारबाहुल्यादनन्तं नरकं प्राप्नोतीति दर्शितं तत्परिहारार्थं योगमनुतिष्ठेदिति विधीयते स्वानुभवकथनप्रकारेण ततो दिन

बहुपापं डसंकीर्णाः परान्नगुणवादिनः ॥ आश्रमामनुजव्याघ्रभविष्यंतियुगक्षये ॥ ४९ ॥ यथर्तुवर्षा भगवान्न तथा पाकशासनः ॥ न चापि सर्वबीजानि सम्यग्रोहंति भारत ॥ ५० ॥ हिंसाभिरामश्च जनस्तथा संपद्यते शुचिः ॥ अधर्मफलमत्यर्थं तदा भवति चानघ ॥ ५१ ॥ तदा च पृथिवीपालो भवेद्धर्मसंयुतः ॥ अल्पायुः सहिमतव्यो न हि धर्मोऽस्ति कश्चन ॥ ५२ ॥ भूयिष्ठं कूटमानैश्च पण्यं विक्रीडते जनः ॥ वणिजश्च नरव्याघ्रबहुमाया भवंत्युत ॥ ५३ ॥ धर्मिष्ठाः परिहीयन्ते पापीयान्वर्धते जनः ॥ धर्मस्य बलहानिः स्यादधर्मश्च बली तथा ॥ ५४ ॥ अल्पायुषो दरिद्राश्च धर्मिष्ठा मानवास्तथा ॥ दीर्घायुषः समृद्धाश्च विधर्माणो युगक्षये ॥ ५५ ॥ नगराणां विहारेषु विधर्माणो युगक्षये ॥ अधर्मिष्ठैरुपायैश्च प्रजा व्यवहरंत्युत ॥ ५६ ॥ संचयेन तथा लपेन भवंत्याढ्यमदान्विताः ॥ धनं विश्वासतो न्यस्तं मिथो भूयिष्ठशोनराः ॥ ५७ ॥ हर्तुं व्यवसिताराज न्यापाचारसमन्विताः ॥ नैतदस्तीति मनुजावर्तन्ते निरपत्रपाः ॥ ५८ ॥ पुरुषादानि सत्वानि पक्षिणोऽथ मृगास्तथा ॥ नगराणां विहारेषु चैत्येष्वपि च शरते ॥ ५९ ॥ सप्तवर्षाष्टवर्षाश्च स्त्रियोगर्भधरानृप ॥ दशद्वादशवर्षाणां पुंसां पुत्रः प्रजायते ॥ ६० ॥ भवंति षोडशे वर्षे नराः पलितिनस्तथा ॥ आयुः क्षयो मनुष्याणां क्षिप्रमेव प्रपद्यते ॥ ६१ ॥ क्षीणायुषो महाराज तरुणा वृद्धशीलिनः ॥ तरुणानां च यच्छीलं तद्दृष्टेः प्रजायते ॥ ६२ ॥ विपरीतास्तदानार्यो वंचयित्वा र्हतः पतीन् ॥ व्युच्चरंत्यपि दुःशीला दासैः पशुभिरेव च ॥ ६३ ॥ वीरपत्न्यस्तथानार्यः संश्रयंति नरानृप ॥ भर्तारमपि जीवंतमन्यान् व्यभिचरंत्युत ॥ ६४ ॥ तस्मिन् युगसहस्रांते संप्राप्ते चायुषः क्षये ॥ अनावृष्टिर्महाराज जायते बहुवर्षिकी ॥ ६५ ॥ ततस्तान्यल्पसाराणि सत्वानि क्षुधितानि वै ॥ प्रलयं यांति भूयिष्ठं पृथिव्यां पृथिवीपते ॥ ६६ ॥ ततो दिनकरैर्दीप्तैः सप्तभिर्मनुजाधिप ॥ पीयते सलिलं सर्वं समुद्रेषु सरित्सु च ॥ ६७ ॥

करैरित्यादिना सोयं यंथो बहिर्दृष्टीनां कल्पांत प्रतिपादनपरतया भासमानोऽपि योगपर एवास्ति अनंतरिक्षलोके स्मिन्निति वाक्यशेषे आकाशाभावस्याप्युक्तत्वेन निराश्रयस्य जलधातुमात्रस्य सत्त्वायोगात् समानप्रकारेषु चरप्रादुर्भावे च नष्टानलानिले लोके नष्टाकाशमहीतले इति स्पष्टं भूतपंचकनाशस्य प्रतिपादनात् तथापि कथापक्षे स्पष्टोऽर्थ इति योगपक्ष एव व्याख्यायते कथापक्षे दिनकरैर्द्वादशादित्यैः पीयते सप्तभिर्दीप्तैः सप्तज्वालाभिः कल्पांताग्निना च भस्मसात् दृश्यत इति द्वयोः संबंधः ॥ ६७ ॥